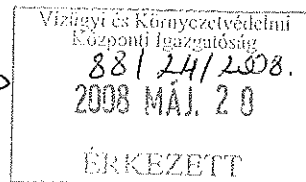

Kész.
2008. 05. 23.
A szegedi székhelyű GEO-ENVIRON Környezetvédő Egyesület

v é l e m é n y e

a „Magyarország jelentős vízgazdálkodási kérdéseiről” c. vitaanyagról

Nem a legfontosabb kérdés, de a magyar értelmezés szerint indokolt lenne, ha a tükörfordítás *víztározás* fogalom helyett a *víztárolás* használata, még akkor is ha a Műegyetemen ezt évszázada így oktatják.

De ugyanígy a „fülsértő” magyar kifejezés – *hőforrások* (vö. 13. old.) –, helyette a *hévizek* használta lenne célszerűbb!

Sajnos a legnagyobb hiányosságok között kell megemlíteni, hogy a vízkészlet főbb összetevőinek felsorolásánál a *természetes források* teljesen hiányoznak! (Csak azért, mert a hazai természetes források katasztere mind a mai napig nem készült el, kár lenne ha említést sem kapna!)

A hazai vízgazdálkodás nagy kihívásai c. fejezethez:

1. „Az „együttélni az árvízzel” igen helyes szemlélet fokozottabb felvilágosító tevékenységet kíván a lakosság körében, minden érdekelt hivatal, intézmény részéről.

2/b. „Az egészséges ivóvíz,” alfejezetben – az eddiginél – sokkal erőteljesebben kell intézkedéseket hozni az arzén vonatkozásában. A jó víz minden állampolgár elemi joga!

5. „A termáلتurizmus” alfejezetnél – még inkább kiemelendő, hogy a termálvizek visszasajtolása – sajnos a legtöbb esetben fel sem merül! Egyedül a termálvíz kinyerése fontos, ami ezt követően kötelezettség lenne, hallgat a felhasználó... Miért nem vonja felelősségre az engedélyező a sok használót?

6. „Határainkon túli hatások” c. alfejezetnél – szabad legyen megjegyezni, hogy egy évtizede járjuk a Kárpátalja folyóvölgyeit. Látjuk, hogy talán mindig a pénzhiányra hivatkozva szinte semmit nem tesznek a gyakorlatban a vízminőség megóvásáért, pl. a pillepalack „küldemények” évente, rendszeresen visszatérnek...

A vitaanyag 25. oldalán kezdődő A Tisza c. fejezet esetében feltétlen úgy éreztük – az egy évtizedes tereptanulmányok, terepbejárások után – részletesebben kell állást foglalnunk.

Lászlóffy Woldemár hidrológus tagadhatatlanul nagy munkát végzett a magyar vízügy területén. De az 1982-ben kiadott A Tisza c. hatalmas munkájára hivatkozva, senki nem nézett utána az adatok helyességének, így a Révai Lexikon stb. sem.

A Tisza rövid természet(i) földrajzi jellemzése fejezetben az adatokkal több probléma van. Helyszíni kutatásaink alapján leírjuk, hogy a *Fekete-Tisza* 1250 m magasságban ered (szemben az itt közölt 1680 m-nél). Sajnos nagynevű hidrológusunkhoz hasonlóan mostohán bánnak a *Fehér-Tiszával* is. Ugyancsak helyszíni bejárásaink alapján megállapítottuk és a legfontosabb, hogy a *vízmennyiség tekintetében* is a Fehér Tisza *felülmúlja* a Fekete-Tiszáét! (Különben 1400 m tszf. magasságban ered; amint ezt az Egyesületünk által kutatott forrásánál 2000-ben ukrán-magyar nyelvű táblával jelöltünk, valamint felkerült a *Máramarosi Havasok* c. kiadott térképre is – hosszú évtizedek elhallgatása után!)

Ami viszont a Tisza dunai torkolatát illeti, kizárólag *Títel* a helyes válasz, a Duna túlsópartján elhelyezkedő *Slankamen* említése megtévesztő!

A természeti földrajzi jellemzésnél fontosnak tartják megemlíteni – mint hazai nagy mellékvízét a *Zagyvát* –, de ide tartozik a *Tarna* is (vö. 25. old.).

A „*vízjárta világ*” említésénél a bihari *Sárrét* feltétlen érdemelt volna, ugyanúgy mint a szabályozás kérdésénél *Tiszadob* neve!

A 26. oldalon – s több helyen is – alkalmazott *Északi Középhegység* egy elavult földrajzi fogalom, amely a Trianon előtti helyzetre vezethető vissza. Helyesen *Észak-Magyarországi Hegyvidék* fogalom használatát javasoljuk.

A Tisza hazai, közvetlen vízgyűjtőjének jelentős vízgazdálkodási kérdései c. fejezethez néhány, apró megjegyzés (vö. 27. old.).

Megtévesztő a Felső-Tisza elnevezés használata, bár ezt már évek óta használja a szakma (pl. Felső-Tiszavédeki Vízügyi Ig. stb.). Indokoltnak tartjuk a hazai Felső-Tisza fogalomjel használatát (2.1).

Határontúli vízmennyiségi kockázatok (3.) alfejezethez: az itt közölt, „*becsült*” 2,2 milliárd m³ – enyhén szólva is „*túlbecsült*” adat! Itt is csak kutatási területünkre, *Kárpátaljára* hivatkozva megállapíthattuk, hogy a mindkét Tisza vízgyűjtőjén elhelyezkedő 15-16 egykori *víztároló (vízfogó)* megsemmisült az elmúlt évtizedekben. Egy mostoha helyzetben lévő tárolót ismerünk a *Talaboron* (a romániai adatokkal, megfigyelésekkel nem rendelkezőnk).

Az állóvizek (holtágak is!) élővilágát befolyásoló példák sorába feltétlen szerepeltetnénk a Hódmezővásárhely környéki *Mártélyt*, holtágával.

A „*kizöldült a Tisza*” évek óta visszatérő, nemkívánatos jelenség Szegednél. Intézkedni kell végre, hogy ne befolyásolja a vendégforgalmat negatívan az a „*zöld szőnyeg*”, amely nyaranta megjelenik a Tiszán! (6.)

„*A hosszirányú vándorlási akadályok*” sorába legalább említés szintjén szólni kell a szerbiai *Újbecse (Bečej)* duzzasztójáról, annak visszaduzzasztásáról a Tisza szegedi szakaszára.

A *Tisza III.*-ről – megvalósításának szükségességességéről – hallgatni bűn!

A „*Hevesi Karszt*” ezidáig ismeretlen fogalom, indokolt lenne pontosítása. (10.b.)

Fokozott figyelmet kell fordítani a *Maros* hordalékkúp alatti ívóvízkészletére, amíg nem késő!

Egyesületünk készen áll az általunk felvetettek megbeszélésére, lakossági (társadalmi) meghallgatás, vagy bármilyen formában.

Megtisztelő véleményüket várjuk címünkre.

Szeged, 2008. május 13.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Tóth Imre".

dr. Tóth Imre

elnök

6726 Szeged, Csíz u. 5.

info@geo-environ.hu